

raad in Genève
ant van presi-
deeld, dat de
an Amsterdam
an den wereld-
kelijk optreden
houden. Zij
ht of politiek
rede het best
tot alle landen

De kerkeraad
van den kerke-
auspreking te

ING, Ds D. K.
v. de behande-
adering van de
weet was er in
loor de classis,
en ratificeren.
ij en vele an-
ster lezen dan
ie het met een
an Schrift. Be-
ve vergadering,
Zuid Holland.
ering afgehan-
dies te hooren
de classis zelf.
aar heeft een
kerk van Lei-
Agendum der

raden wel hun
end. De classis
epen welke de
een behoorlijk
derheid en een
arvan br. Wijn
erd voorgesteld
is volgt:
pschriften niet
wij op grond
chriften gericht
noeten worden
as reeds door-
zonder nadere
lusie. Ze werd
is jammer, dat
re van een be-
n.
zigt en daarna

een uitspraak
onhouwt, wijl
de Noodwet in
Overheid met
rschreden".

raden over de
ders diakenen.
orde der ker-
te wonden tot
eze wijze haar
akenen gehoor
kerkeraadsbe-
de kerkrecht-
eraden het Oc-

M. Het blijkt
utie's Zondags
e kerkdiensten
is in het Hand-
ebouw. Nieuwe
aan om 8.45 en
et aanvangsuur
te bladen.

PREDIKAN-
ende Augustus
en? Voor gra-
ergoeding van
van Woensdag
prachtig ge-
beschikbaar
an T. DE
Geref. Kerk.
rlingen, Tele-

JAARGANG
MATIE"
INBINDEN
jaargang.
bijgeleverd.
VAN KUIJK
Scheveningen

EITS
EUBELN
artsenberg
ANAAL N.V.

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr J. Meulink, Enschede; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilg, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Groningen; D. Stroom, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen
Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes

Postrekening No. 406940 — Telefoon 2424
BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES
Ingevolge papiertoewijzing B.P.P. no. 6585 verschaft deze uitgave
wikkeld in de omvang van dit nummer 8 pag., form. 30 x 41½ cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling
Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar
Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent

BEZWAARDEN

over en onder de synodocratie 50.

De houding van Ds Van Teylingen, VII.

De sacramenten zijn evenwel behalve teekenen ook zegelen. Met het woord zegel wordt zelfs het meest eigenlijke van het sacrament getypeerd. Sacramenten zijn vóór alles zegelen. In art. 33 van de Nederl. Geloofsbelijdenis worden ze met een prachtige omschrijving ook panden genoemd. Ze zijn panden van de „goedwilligheid en genade Gods jegens ons". In deze omschrijving worden precies dezelfde woorden gebruikt als die waarmee Calvin in zijn bekende definitie het geloof omschreef. Hij typeerde dat immers als een zekere en vaste kennis van de goedwilligheid Gods jegens ons. De Sacramenten als zegelen verzegelen Gods beloften, het Evangelie van Christus' offerande en daarin zijn „goedwilligheid jegens ons". De Heere geeft ze om vaster en bondiger te maken het heil dat Hij ons meedeelt.

Zoo is dan het wezen van de sacramenten, dat ze een zegel, pand zijn van Gods beloften en daarin van Gods goedwilligheid jegens zondaren.

De bedoeling Gods met de sacramenten is het vaster en bondiger maken van het heil, dat in Gods belofte reeds zeer vast en bondig voor ons is. De Heilige Geest leert ons in het Evangelie en verzekert ons door de sacramenten. De Sacramenten zijn zegelen op het woord. Ze verzegelen dat woord aan ons. Het woord n.l. waarin ons gezegd wordt, dat opze volkomen zaligheid in de eenige offerande van Christus staat, die voor ons aan het kruis geschied is. En zoo, als zegelen op het woord, dienen zij daartoe, dat zij het geloof voeden en onderhouden.

Wanneer men er zich evenwel op bezint wat het zeggen wil, dat de sacramenten het geloof voeden en onderhouden, doet zich onmiddellijk de vraag op hoe dit mogelijk is, op welke wijze de sacramenten deze functie uitoefenen? Van buiten gezien zijn de sacramenten immers niets anders dan een paar simpele handelingen met water en brood-en-wijn. Inderdaad, dit is zoo. Maar — en daar heeft de kerk altijd sterk den nadruk op gelegd — aan dat uiterlijke teken van het sacrament, aan de teken-zijde daarvan is de betekende zaak altijd verbonden. Aan het uiterlijke teken van den doop b.v. bindt God steeds de betekende zaak van de afwassing der zonden en de vernieuwing des levens. Als nu de doop bediend wordt is deze betekende zaak altijd aanwezig en wordt in en met de zichtbare handeling aan de doopelingen uitgereikt. Dit is daarom het geval omdat de feitelijke bedienaar van het sacrament de Heilige Geest zelf is. Als ergens naar Gods inzettingen gedoopt wordt, is Hij de eigenlijke dooper. Die doop is steeds zijn instrument. En daarom is in zijn doophandeling het teken altijd met de betekende zaak verbonden.

Het is typeerend voor het betoog van Ds Van Teylingen, dat hij met grooten nadruk op deze verbondenheid van teken en betekende zaak in het sacrament wijst. Deze sacramentele vereeniging, deze „unio sacramentalis" van teken en betekende zaak is naar zijn overtuiging „daardoor gewaarborgd, dat het Sacrament instrument is van den Heiligen Geest". En omdat in het sacrament deze eenheid altijd een feit is, omdat aan het teken de betekende zaak steeds verbonden is en daarmee

meekomt, kan „de Doop heeten de afwassing der zonden en het brood van het Avondmaal het lichaam van Christus".

Omdat nu in het sacrament teken en betekende zaak steeds verbonden zijn, kan het geloof de betekende zaak, de vergeving der zonde en de vernieuwing des levens ontvangen. Alleen het geloof! „Zoo ontvangt 't geloof de ziele, het heil, het volle heil van Christus door den Heiligen Geest. „Zoo zijn daar de teekenen niet ijdel noch ledig om ons te bedriegen: want Jezus Christus is hun waarheid, zonder wien zij niet met al zouden zijn (art. 33 N.G.B.)". Den Doop geloovig gebruikende word ik daardoor verzekerd van de afwassing mijner zonden en van mijn wedergeboorte in het met Christus begraven en opgewekt zijn. Want ik word wel éénmaal gedoopt, doch „deze Doop is niet alleen nut zolang het water op ons is en wij het water ontvangen, maar ook al den tijd onzes levens (art. 34 N.G.B.)". En zoo dikwijls ik het Avondmaal geloovig, dat is in alle zwakheid en ongevoelheid als een onwaardige gebruik, word ik verzekerd, dat Christus Zijn lichaam en bloed voor mij heeft doen verbreken en vergieten tot vergeving der zonden; en mijn eten en drinken is de sterking in de verborgen gemeenschap met Hem, die aan de rechterhand zijns Vaders is en toch ook in 't Sacrament door Zijn Geest. Want „de Heere nu is de Geest." 2 Cor. 3:17"

De gansche rijkdom van dit alles wordt, zoo betoogt Ds Van Teylingen, in den Heidelbergischen Cat. Zondag 28-29 beleeden. De betekenis van de sacramentele unie tussen teken en betekende zaak wordt daar niet alleen omschreven als een gelijkheid: „gelijk alzo", maar ook als een op grond van de verzegeling zich toeëigenen van de betekende zaak: „zoo waarachtig als... zoo zeker!" „De Heilige Geest gebruikt de Sacramenten om het geloof in z'n strijd, z'n aanvechting, z'n sluimer te doen opstaan en vrolijk te doen zijn en welgetroost door Christus en al zijn heil en door de vastheid van al Zijn beloften. Zoo versterkt het Sacrament om onzer zwakheid wil, den grond des geloofs en daardoor het geloof zelf".

Maar als nu het bediende sacrament niet door het waarachtig geloof wordt ontvangen en gebruikt? Als het stoot op weerbarstig ongeloof? Wat dan?

Men weet het: hier is het kritieke punt in de sacramentale leer! In de laatste jaren kwam dat wel heel duidelijk aan den dag. Allen die zeggen, dat het sacrament geloof veronderstelt, of aanwezig geloof verzegelt, moeten komen tot de constructie, dat een sacrament aan een ongeloovige toebediend geen „vol", geen „waarachtig", geen „echt" sacrament is. En zij aanvaardden zoo sprekend de leer van een tweërlei sacrament, één voor geloovigen en één voor de ongeloovigen.

Zoo verzekerde het Praedadvies indertijd dat de sacramenten nog wel volgens de Belijdenisschriften „bij dengene, wien ze worden toegediend, het geloof veronderstellen".¹⁾ Deze opvatting is zelfs de ziel, de kern van de leeruitspraken van 1942 en dus ook van 1946. En hetzelfde Praedadvies betoogde dan ook zeer consequent, dat de doop van niet-geloovigen een „niet-vollen" doop is en dat het doopsformulier hun

¹⁾ pag. 9.

HOOFDARTIKEL

zelfs het recht op den doop „in zijn vollen diepen zin" niet „toekent".²⁾

Geheel anders oordeelt Ds Van Teylingen. Men mag geen oogenblik vergeten, zoo betoogt hij, dat wanneer het sacrament, „ongeloovig wordt gebruikt of liever, wanneer het ongeloof het gebruikt, daardoor het Sacrament niet van z'n wezen wordt beroofd. Dat is spiritualistisch gedacht. Het Sacrament mag wel alleen in de vergadering der geloovigen bediend worden, die de kerk is. Maar het geloof behoort niet, ook niet als onderstelling, tot het wezen van het Sacrament. En als de ongeloovige het gebruikt gaat er niets van dat wezen te loor, maar wel wordt dan, wat veel erger is, het verbond Gods ontheiligd en de toorn van God over de geheele gemeente verwekt (H.C. Zo. 30), waartegen de kerkelijke tucht te waken heeft voorzover het haar toekomt (de intimis non iudicat ecclesia, d.i. over het innerlijk oordeelt de kerk niet). De ongeloovige ontvangt niet Christus, de waarheid van het Sacrament, de res significata (de betekende zaak); maar hij ontvangt wel degelijk het sacrament en dat op een verschrikkelijke manier, n.l. „tot zijn verdoemenis" (art. 35 N.G.B.). Want hij weerstaat, in diens instrument, den Heiligen Geest (vgl. Hand. 7:51)."

Ds Van Teylingen wil op het conflict, dat in de Gereformeerde Kerken op dit punt losbrak niet ingaan. Maar op de volgende wijze veroordeelt hij zakelijk toch zeer scherp wat in 1942/43 en dus ook in 1946 werd vastgesteld:

„Eén ding is zeker: men kan de vrijmacht des Geestes, de soevereiniteit der genade, de praedestinatatie, op zulk een wijze bij deze dingen ter sprake brengen, dat men tot het spiritualisme nadert. Dan maakt men, subjectivistisch, het geloof tot een constitutioneel element in het sacrament; dan móet het geloof bij de kinderen ondersteld worden; (!!!) dan móet het Sacrament, zal het een „vol" Sacrament zijn, ten allen tijde aanwezig geloof verzegelen; (!!!) dan dreigt dat Sacrament als „medium gratiae" (als genademiddel) ontledigd te worden met al de gevolgen daarvan voor de praktijk des

²⁾ pag. 24.

INHOUD

Hoofdartikel Bezwaarden over en onder de synodocratie, 50.

Uit de Schrift „Meer en minder" wijkt voor „allerméest en nog-weer-meer" (Ezech. 44:19), 1.

Gedicht Eindstrijd.

Kerkelijk leven Bodegraven-Bethel; Theologische Hoogeschooldag; Tyrannie tot in de huiskamer.

Politieke en De crisis van het gezag in het Sociale leven bedrijfsleven, 3; Tot „Entscheidung" brengen, 3 (slot).

Boekbespreking Bijbels Beeld Woordenboek; Het Hooglied.

Groninger Brieven

Peraschouw Wie begrijpt het?; Interpretatiezwendel.

Kerknieuws